

Zaterdag 2 oktober 1915 – ochtendeditie

Berlijn, 1 oktober. Officiële mededeling uit het grote hoofdkwartier.

Vijandelijke monitors hebben zonder uitwerking de omtrek van Lombardsijde en Middelkerke beschoten.

Een nieuwe aanval beproefden de Engelsen gisteren niet meer.

De Belgische generale staf meldt op 30 september:

Op verscheidene punten van het front onderhoudt de vijand bij tussenpozen geschutvuur. Ramskapelle, Kaaskerke en Reninge worden gebombardeerd.

Zaterdag 2 oktober 1915 – avondeditie

Baron Beyens, gezant van België te Berlijn tot aan het uitbreken van de oorlog, heeft in de Revue des Deux Mondes van 15 maart tot 15 juni een reeks artikelen geschreven, waarin hij zijn inzichten omtrent de oorzaken van de huidige oorlog ontvouwd heeft en aangewezen wie volgens hem de verantwoordelijkheid voor die oorlog dragen. Beyens heeft in zijn onderhoudend geschreven artikelen de portretten geschetst van de keizer, de kroonprins en andere leden van de Duitse keizerlijke familie, van de rijkskanselier, van von Jagow en Zimmermann, de secretaris en de ondersecretaris van buitenlandse zaken, natuurlijk zoals hij deze mensen gezien heeft. Ook wijlen Frans Ferdinand, de Oostenrijkse troonopvolger, Aerhenthal en Berchtold, als leiders van Oostenrijks buitenlandse politiek tekent Beyens in de rol, die zij volgens hem in het voorspel tot de oorlog gespeeld hebben. Voorts spreekt baron Beyens over de

omgeving van het hof te Berlijn, de industriëlen, de grote reders; over de politieke wereld en de universiteiten.

De artikelen uit de Revue des Deux Mondes zijn thans, enigszins uitgebreid, verenigd tot een boekdeel, dat bij Van Oest te Parijs is uitgekomen. Het heet: L'Allemagne avant la guerre; les causes et les responsabilités (Duitsland voor de oorlog, oorzaken en verantwoordelijkheid). De schrijver heeft aan zijn boek nog een "conclusie" toegevoegd, een samenvatting van de behandelde stof, en dan tenslotte een woord over België, zijn vaderland.

België, zo schreef Beyens in juni van dit jaar, België is nog niet aan het einde van zijn lange beproeving, van zijn rouw; de tijd is nog niet aangebroken, dat het zijn tranen kan drogen. De ijzeren reus van het Duitse militarisme kan niet in enige maanden verslagen worden. Ik heb hem van te dichtbij zien voorbereiden en toerusten tot de oorlog om enige illusie te koesteren. De samenwerking van zijn tegenstanders heeft toegenomen in macht, maar dit wekt slechts te meer de toorn van de reus op, waardoor zijn kracht voor het ogenblik toeneemt, zoals koorts wel de krachten van een ijgende of een krankzinnige vergroot. Duitsland is nog lang niet op het punt van met verbazing te ontwaken uit zijn tragische droom van triomf en overheersing. Het hartbeklemmende wachten op de dag der bevrijding, die nog maar niet daagt, zal voortduren. Maar laat geen enkele Belg, hetzij dat hij de weg der verbanning heeft moeten kiezen, hetzij, dat hij zwiingend het ondraaglijke contact duldt van de verdruckers, ook maar een enkel ogenblik de prooi der ontmoediging of der wanhoop worden. Onfeilbaar zeker zal op de belforten van onze stadhuizen, op de klokkentorens van onze kerken het uur slaan, waarop het herwonnen vaderland, het duizendmaal dierbaarder vaderland, al haar zonen, die één zijn in eenzelfde liefde voor hun aller moeder, aan haar gekwetst hart zal drukken. Het uur, waarop België zijn plaats tussen de naties zal hernemen, een hogere plaats,

die het dankt aan zijn kloekmoedigheid in de strijd en zijn standvastigheid onder de tegenslag.”